

KLIMAATRAAMWERK

April 2021

In het Commitment van de financiële sector aan het Klimaatakkoord is afgesproken dat de sector jaarlijks een rapportage opstelt waarin inspanningen, resultaten

en uitdagingen ten aanzien van het Commitment nader worden toegelicht. Om deze rapportage mogelijk te maken dienen financiële instellingen die het Commitment hebben

ondertekend, publiekelijk informatie aan te leveren in lijn met een voorafgaand gedefinieerd raamwerk. Onderstaand vindt u deze informatie voor Van Lanschot Kempenn.

A. Meten van het CO₂-gehalte

Vraag	Toelichting assets under management (AuM)	Toelichting balans
1. Meten van CO₂-gehalte (betreffende boekjaar 2020)		
1.1 Wordt het relevante CO ₂ -gehalte gemeten?	Ja, de aan de AuM (klantbeleggingen) te relateren CO ₂ e-uitstoot wordt sinds 2017 gemeten. Het meten van CO ₂ e, dat staat voor CO ₂ -equivalenten, betekent dat niet alleen CO ₂ wordt gemeten maar ook andere broeikasgassen (die vervolgens worden omgerekend naar CO ₂).	Ja, de aan de balans te relateren CO ₂ -uitstoot wordt sinds 2016 jaarlijks gemeten. NB: Er wordt enkel CO ₂ gemeten; andere broeikasgassen maken dus geen onderdeel uit van de berekeningen.
2. Hoe wordt er gemeten? (betreffende boekjaar 2020)		
2.1 Welke indicator(en) op het CO ₂ -gehalte gebruikt de instelling om de prestatie van de totale portefeuille te monitoren?	De volgende indicatoren worden gebruikt om - in de relevante asset classes - jaarlijks de CO ₂ e-uitstoot van de AuM te meten: <ul style="list-style-type: none"> - Totale absolute CO₂e-uitstoot (in tonnen CO₂e) - CO₂e-uitstoot per belegde euro (genormaliseerde CO₂e-voetafdruk per euro geïnvesteerd, o.b.v. de ondernemingswaarde / enterprise value). - Gewogen gemiddelde CO₂e-intensiteit (weighted average carbon intensity, waci). Dit is de CO₂e-intensiteit o.b.v. de omzet. 	Eens per jaar (jaareinde) meten we voor de drie grote asset classes op onze balans (hypotheeken, zakelijke kredieten en eigen beleggingsboek) de aan deze asset classes te relateren absolute CO ₂ -uitstoot in tonnen. Tevens wordt voor iedere asset class de intensiteitsratio's berekend, dat wil zeggen de CO ₂ -uitstoot in tonnen per miljoen euro. Omdat de benodigde publieke CO ₂ -data sterk vertraagd beschikbaar komen (circa 6 maanden na afsluiten van ons boekjaar), berekenen we onze CO ₂ -uitstoot steeds met een jaar vertraging. In ons jaarverslag 2020 hebben we dus de uitstoot berekend van onze balans per eind 2019.
2.1.1 Welke meetmethode wordt er gebruikt voor deze indicatoren?	Waar mogelijk gebruiken we de methode van PCAF (m.n. bij de CO ₂ e-uitstoot per belegde euro). Daarnaast hanteren we de methode die ook wordt voorgesteld door TCFD (waci).	We volgen grotendeels de PCAF-methode, maar kijken er op onderdelen wel van af. Zo hanteren wij vanaf onze eerste berekeningen in 2016 (i.t.t. PCAF) wél een Loan-to-Value (LTV) correctie als we CO ₂ -attributieberekeningen maken voor hypotheeken. Daarnaast passen we ook een generieke afslag toe voor het gebruik van groene stroom door huiseigenaren.
2.2 Welke attributiemethode wordt er (per activaklasse) gebruikt?	Bij beursgenoteerde aandelen en bedrijfsobligaties hanteren we voor de waci de omzet en (in lijn met de PCAF-methodologie) voor de CO ₂ e-uitstoot per belegde euro de ondernemingswaarde. Bij staatsobligaties hanteren we voor de waci het BBP en (in lijn met de PCAF-methodologie) voor de CO ₂ e-uitstoot per belegde euro de overheidsschuld.	De methode verschilt per activaklasse. <ul style="list-style-type: none"> - Bij hypotheeken berekenen (schatten) we eerst de absolute CO₂-uitstoot per onderpand en schalen deze vervolgens met behulp van de LTV (=attributie). - Bij zakelijke kredieten berekenen (schatten) we de absolute CO₂-uitstoot per kredietnemer (onderneming) en schalen deze met behulp van de Loan-to-Total Assets (=attributie). - Voor het eigen beleggingsboek, dat naast staats- en overheidspapier ook uit corporate credits, directe deelnemingen, aandelen en beleggingsfondsen bestaat, berekenen (schatten) we de absolute CO₂-uitstoot per emittent/onderneming, en schalen deze vervolgens met de (verhouding tussen) onze belegging (in euro's) en de enterprise value (of evt. Total Assets) van de investee (in euro's).

2.3 Welke databronnen worden er gebruikt? En welke dataproviders?	We gebruiken voor het meten van de CO ₂ e-uitstoot dataprovider ISS ESG. Zij gebruiken CO ₂ e-data zoals die door bedrijven worden gerapporteerd via jaarverslagen, duurzaamheidsverslagen, CDP, websites, etc. Daarnaast schat ISS ESG, o.b.v. interne (sector)modellen, de uitstoot van bedrijven die niet rapporteren.	<ul style="list-style-type: none"> – Hypotheken: eigen hypotheekdata en energieverbruiksdata (gas en elektriciteit) op postcode-niveau (6 digits) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). – Zakelijke kredieten: naast eigen kredietdata gebruiken we diverse CBS-sectordata (aantal bedrijven per sector, gemiddelde balanstotaal per sector, CO₂-uitstoot per sector). – Eigen beleggingen: eigen beleggingsdata en scope 1 en 2 CO₂-data zoals gerapporteerd door investees via hun jaarverslagen. Voor beleggingsfondsen maken we daarnaast nog gebruik van een externe dataprovider.
2.4 Beschrijf de kwaliteit van de data gebruikt voor het meten van het CO ₂ -gehalte (per activaklasse)	Dataprovider ISS ESG beoordeelt de kwaliteit van de CO ₂ e-data van bedrijven vooraf, en geeft deze een betrouwbaarheidsscore mee. Bedrijfsdata die niet aan de kwaliteitsnorm van ISS ESG voldoen worden niet gerapporteerd. Voor bedrijven die hun CO ₂ e-uitstoot (nog) niet rapporteren, schat ISS ESG de uitstoot. Deze schattingen zijn slechts een benadering en zijn daarom van lagere kwaliteit dan de door de bedrijven zelf geleverde data.	<ul style="list-style-type: none"> – Hypotheken: De kwaliteit van de eigen hypotheekdata (verstrekkingen in euro's; LTV) is goed. Voor de CBS-energieverbruiksdata geldt dat deze enkel het gemiddelde energieverbruik in een 6-dig postcodegebied weergeven (dus 1234AB), en niet het exacte energiegebruik van onze klant en zijn/haar onderpand. De reden hiervoor is dat data op huisnummerniveau (dus één niveau dieper) privacygevoelig zijn. – Zakelijke kredieten: De kwaliteit van onze eigen kredietdata is goed. De CO₂-data van het CBS zijn enkel beschikbaar op sectorniveau en geven dus niet de exacte uitstoot van onze kredietnemer weer. Deze laatste wordt dus deels geschat. – Eigen beleggingen: De kwaliteit van onze eigen beleggingsdata is goed. De gebruikt CO₂-data betreffen scope 1 en 2 data zoals gerapporteerd door investees via hun jaarverslagen; nagenoeg al deze jaarverslagen zijn extern geverifieerd.
3. Wat wordt er gemeten? (betreffende boekjaar 2020)		
3.1 Wat is de scope van de CO ₂ -rapportage?	De scope van de CO ₂ e-rapportage betreft alle klantbeleggingen van Van Lanschot Kempen (€99 miljard), uitgesplitst naar Van Lanschot (€28,5 miljard) en Kempen (€70,5 miljard).	De scope betreft de CO ₂ -uitstoot van de drie grote asset classes op onze balans (hypotheken, zakelijke kredieten en eigen beleggingsboek).
3.2 Wat zijn de relevante beleggingen en financiering?	De relevante beleggingen zijn (tot op heden) de beursgenoteerde beleggingen waar CO ₂ e-data voor beschikbaar is. In de praktijk betreft dit vooral beursgenoteerde aandelen, bedrijfsobligaties en staatsobligaties.	Eind 2019 bedroeg de omvang van onze hypotheekportefeuille €6,4 miljard. De zakelijke kredietportefeuille en het eigen beleggingsboek hadden een omvang van €1,4 miljard respectievelijk €4,4 miljard. Omdat niet van alle hypotheken, zakelijke kredieten en beleggingen externe (energiegebruiks- of CO ₂ -) data beschikbaar waren, kon de CO ₂ -uitstoot van deze balansposten niet voor de volle 100% berekend worden. De berekende CO ₂ -uitstoot van de hypotheekportefeuille heeft zodoende betrekking op 76% van het uitstaande bedrag. Voor zakelijke kredieten en het eigen beleggingsboek betreft dit percentage 68% respectievelijk 81%.
3.3 Op welke scope wordt er gerapporteerd (vanuit het perspectief van de investering / financiering)?	Momenteel rapporteren we scope 1 en 2. Scope 3 data maken geen onderdeel uit van de rapportage omdat deze nog onvoldoende beschikbaar zijn en de betrouwbaarheid van deze data onvoldoende groot is.	<ul style="list-style-type: none"> – Hypotheken: de gebruikte CBS-energieverbruiksdata op postcode niveau betreffen het elektriciteits- en gasverbruik van huiseigenaren. In termen van het Greenhouse Gas Protocol (GHGP) betreft dit dus scope 1 en 2. – Zakelijke kredieten: de gebruikte CBS-data per sector betreffen de CO₂- uitstoot van alle zogenaamde stationaire en mobiele bronnen per sector. – Eigen beleggingen: de gebruikte CO₂-data betreffen GHGP scope 1 en 2.
4. De rapportage over het CO₂-gehalte dient de volgende informatie te bevatten: (asset managers: eigen fondsen en mandaten apart rapporteren) (betreffende boekjaar 2020)		
	Zie tabel op pagina 5	Zie tabel op pagina 5

B. Actieplannen en acties

Vraag	Toelichting assets under management (AuM)	Toelichting balans
1. Actieplannen om bij te dragen aan het klimaatakkoord van Parijs (kan breder zijn dan alleen CO₂-gehalte) (uiterlijk in 2022)		
1.1. Heeft de instelling een actieplan voor alle relevante beleggingen en financieringen?	Ja, we hebben in ons klimaatbeleid (2020) een commitment afgegeven voor de lange termijn (2050), een ambitie geformuleerd voor de middellange termijn (2030) en doelstellingen vastgelegd voor de korte termijn (2025). <ul style="list-style-type: none"> – 2050: klimaatneutrale beleggingsportefeuilles ('net zero emissions; in lijn met het Klimaatakkoord van Parijs) – 2030: beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde beleggingsportefeuilles zijn in lijn met het pad naar het Klimaatakkoord van Parijs en het Nederlandse Klimaatakkoord – 2025: beursgenoteerde beleggingsportefeuilles zijn in lijn met het pad naar het Klimaatakkoord van Parijs en het Nederlandse Klimaatakkoord 	Voor hypotheek is er een actieplan; voor zakelijke kredieten en het eigen beleggingsboek worden mogelijke acties momenteel onderzocht.
1.2 Welke acties worden er in het actieplan beschreven en op welke termijn?	We hebben acties geformuleerd, passend bij onze ESG aanpak: <ul style="list-style-type: none"> – Uitsluitingen (bedrijven die de meerderheid van hun omzet halen uit kolenwinning en teerzanden) – ESG integratie (klimaatriscico's en -kansen in portefeuilles) – Actief aandeelhouderschap (engagements en stemmen, ondernemingen en fondsmanagers stimuleren om klimaatriscico's en -kansen te integreren in bedrijfsmodellen) – Impact (bevorderen green bonds en sustainability-linked obligaties) Deze acties zijn doelstellingen voor 2025 (uitsluitingen per eind 2022, voor portefeuilles waar we invloed hebben). Meer informatie hierover kan gevonden worden op de website: kempen.com/nl/asset-management/esg (onder Klimaatveranderingsbeleid).	<ul style="list-style-type: none"> – Voor hypotheek bestaan de acties uit het aanbieden van energieadvies aan klanten, gecombineerd met een specifieke groenhypotheek met korting op de rente. Beiden kunnen momenteel al worden aangeboden. – Voor zakelijke kredieten wordt momenteel onderzocht in hoeverre de tarifiering van vastgoedfinancieringen mede afhankelijk gemaakt kan worden van het energielabel van een (kantoor)pand. – Voor het eigen beleggingsboek wordt momenteel onderzocht in hoeverre er binnen het mandaat ruimte is voor het aankopen van meer groene obligaties.
1.3 Heeft de instelling klimaat actief onder de aandacht gebracht bij de klant/deelnemers?	Ja, we hebben klimaatverandering (en onze aanpak) actief onder de aandacht gebracht bij onze diverse klantgroepen. Ons aangepaste klimaatbeleid (2020) is bijvoorbeeld gedeeld met institutionele klanten (o.a. in klantgesprekken) als ook met private banking klanten (o.a. via een klimaatwebinar en onze beleggingsinformatiewebsite).	Ja, via diverse online kanalen is het energieadvies en de groenhypotheek aangeboden. Daarnaast is er voor klanten een klimaatwebinar georganiseerd waarin deze oplossingen ook zijn aangeboden.
1.4 Heeft de instelling activa verkocht/ teruggevorderd of aangekocht vanwege klimaat?	Zie onze ESG aanpak in 1.2 rondom uitsluitingen: ondernemingen die de meerderheid van hun omzet halen uit teerzanden of kolenwinning (per eind 2022). Daarnaast gaan we met onze institutionele klanten het gesprek aan welke indices te volgen in lijn met de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs. Zie voor meer details de website: kempen.com/nl/asset-management/esg (onder Klimaatveranderingsbeleid).	Nee.
2. Klimaatdoelen (uiterlijk in 2022)		
2.1 Wat zijn de (reductie)doelstellingen voor de relevante financieringen en beleggingen voor 2030 en hoe is de instelling tot deze relevante financieringen en beleggingen gekomen?	Voor 2030 is onze ambitie dat onze beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde beleggingsportefeuilles in lijn zijn met het pad naar het Klimaatakkoord van Parijs en het Nederlandse Klimaatakkoord. Hiervoor houden we het pad aan van de EU Benchmarks (een gemiddelde jaarlijkse CO ₂ e-reductie van circa 7%). De EU Benchmarks zijn in lijn met de IPCC 1.5C klimaatscenario's en geven een (conceptueel) pad aan dat van toepassing kan zijn op alle indices (als proxy voor de economie). Zie voor meer details de website: kempen.com/nl/asset-management/esg (onder Klimaatveranderingsbeleid).	<ul style="list-style-type: none"> – Voor hypotheek geldt een reductietarget: de CO₂-uitstoot per euro verstrekte hypotheek moet jaarlijks dalen. Er is nog geen specifiek target voor 2030. – Voor de zakelijke kredieten en het eigen beleggingsboek zijn nog geen targets geformuleerd.
2.2 Zijn er kwantitatieve (reductie)doelstellingen op CO ₂ -gehalte voor relevante beleggingen en financieringen? Voor welk gedeelte van de portefeuille en wat is het referentiejaar?	Ja, zie hierboven. Het referentiejaar is 2019.	Er zijn nog geen kwantitatieve reductiedoelstellingen geformuleerd.
2.3 Zijn de (reductie)doelstellingen afgestemd op het klimaatakkoord van Parijs? Leg uit hoe de (reductie)doelstellingen zijn afgestemd op het klimaatakkoord van Parijs.	Ja, zie hierboven.	Van Lanschot Kempen heeft de ambitie om aan 'Parijs' te voldoen maar 'Paris-aligned' targets moeten nog worden geformuleerd.
2.4 Indien bekend, wat zijn de prestaties op de kwantitatieve doelstellingen?	Nog niet bekend want het beleid is pas recent (in de loop van 2020) geformuleerd.	Nog niet bekend.

2.5 Hoe is de voortgang op het actieplan gekoppeld aan beoordelingsbeleid van het bestuur van de organisatie?	Nog geen koppeling.	Nog niet relevant.
3. Acties om bij te dragen aan het klimaatakkoord van Parijs (uiterlijk in 2022)		
3.1 Wat zijn de belangrijkste acties om bij te dragen aan het klimaatakkoord van Parijs?	Zie antwoord bij 1.2.	Energie-advies voor hypotheekklanten, gecombineerd met het aanbieden van een groene hypotheek.
3.2 Hoe bepaalt en meet de instelling effectiviteit van deze acties?	Door jaarlijks de CO ₂ e-uitstoot van de portefeuilles te meten en te vergelijken met het pad van de EU Benchmarks.	Wordt nog niet actief gemeten.
3.3 Tot welke resultaten hebben de belangrijkste acties binnen de rapportageperiode geleid?	Er zijn nog geen resultaten. Ons klimaatbeleid is in de tweede helft van 2020 aangepast en wordt momenteel geïmplementeerd. Resultaten zullen dus pas vanaf 2021 zichtbaar worden.	Nog onbekend.
3.4 Wat zijn de belangrijkste uitdagingen?	<ul style="list-style-type: none"> - Databeschikbaarheid en datakwaliteit. Het merendeel van de bedrijven rapporteert nog geen CO₂e-uitstoot. Wij verwachten dat door meer (en betere) rapportages (inclusief audit), de beschikbaarheid en kwaliteit van data de komende jaren zal gaan verbeteren. - In relatie tot de vorige uitdaging: beschikbaarheid en kwaliteit van scope 3 data. - Beschikbaarheid van CO₂e-data bij niet-beursgenoteerde bedrijven. 	Betere CO ₂ -data met betrekking tot individuele woningen, (commercieel) vastgoed, niet-beursgenoteerde bedrijven/zakelijke kredietnemers en gesecuritiseerde vastrentende titels (RMBS).
4. Optioneel: kwantitatieve indicatoren op de belangrijkste acties (uiterlijk in 2022)		
4.1 Geef een kwantitatief overzicht van de acties op relevante financieringen en investeringen.	Nog niet bekend want het beleid is pas recent (in de loop van 2020) geformuleerd.	<p>Mogelijke toekomstige indicatoren (er wordt momenteel nog niet actief op gestuurd).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hypotheken: het aantal verstrekte energie-adviezen; het aantal verstrekte groene hypotheken. - Zakelijke kredieten: het aantal vastgoedfinancieringen gericht op het verbeteren van het energielabel van het pand. - Eigen beleggingsboek: het percentage van het boek dat belegd is in groene vastrentende waarden.
5. Overig (uiterlijk in 2022)		
5.1 Aan welke (internationale) klimaat-initiatieven heeft de instelling bijgedragen?	DNB Sustainable Finance Platform (PCAF, Climate Risk), IIGCC/CA100+, TCFD, CDP, Net Zero Asset Managers initiative.	DNB Sustainable Finance Platform (PCAF, Climate Risk), IIGCC/CA100+, TCFD, CDP, Net Zero Asset Managers initiative.

C. Overige vragen

Vraag	Toelichting assets under management (AuM)	Toelichting balans
1. Op welk niveau is de klimaatinformatie binnen de financiële instelling goedgekeurd?	Op niveau van de Raad van Bestuur.	Op niveau van de Raad van Bestuur.
2. Is de klimaatinformatie extern gevalideerd?	Ja, als onderdeel van de jaarverslag assurance.	Ja, als onderdeel van de jaarverslag assurance.
3. Welk type validatie heeft plaatsgevonden?	Limited assurance.	Limited assurance.

Bijlage

Assets under management (AuM)							
Activaklasse/ Lening - portefeuille	Sector	Euro (mrd)	Waarvan relevant (%)	Waarvan CO ₂ e-gehalte gerapporteerd (euro mrd)	CO ₂ e-indicator uit vraag 2.1a (absolute CO ₂ e in miljoenen tonnen)	CO ₂ e-indicator uit vraag 2.1b (CO ₂ e in tonnen per miljoen euro)	CO ₂ e-indicator uit vraag 2.1c (CO ₂ e in tonnen per miljoen omzet)
Beursgenoteerde aandelen, bedrijfs- en staatsobligaties	Vele	49,5	100%	49,5	4,9	99,5	148.2*
Overige assets (geen CO ₂ e-data beschikbaar)	Vele	49,5	nog niet bekend	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Totaal		99,0		49,5	4,9	99,5	n.a.

* Alleen Kempen Capital Management

Data: 2019

Balans						
Activaklasse/ Lening - portefeuille	Sector* (optioneel)	Euro (mrd)	Waarvan relevant (%)	Waarvan CO ₂ -gehalte gerapporteerd (euro mrd)	CO ₂ -indicator uit vraag 2.1 (absolute CO ₂ in tonnen)	CO ₂ -indicator uit vraag 2.1 (CO ₂ in tonnen per miljoen euro)
Hypotheke	particuliere woningen	6,4	100%	4,9	23.389	4,8
Zakelijke kredieten	sbi 75, 62, 46, 64, 87, 86 en 69 (samen 80% van de totale CO ₂ -uitstoot)	1,4	100%	1,0	11.452	12
Eigen beleggingsboek	staatsobligaties, vastrentende waarden, etc	5,0	100%	3,6	13.038	3,7
Overige	goodwill, etc	1,6	0	0	0	0
Totaal		14,3		9,5	47.879	

* Geef, bij voorkeur, voor de meest materiële sectoren (o.b.v. gemeten CO₂-emissies) een opsplitsing per sector

Data: 2019